

?Menors conflictius i ponts integradors

«L'Ajuntament de Vic hauria de crear quatre places de policia municipal: dues persones d'origen magribí, una de Ghana i una d'Índia»

El mercat a la plaça Major de Vic Foto: Toni Coromina

Mesos enrere, arran d'una carta publicada a *El 9 Nou* d'uns pares preocupats per l'assetjament que patien els seus fills al carrer, el periodista Víctor Palomar va redactar un article en el bisetmanari de referència sobre el malestar generat per l'actuació d'un grup de menors a Vic, alguns dels quals no superaven els 14 anys, que va protagonitzar diversos incidents, insults, intimidacions, furt i alguna agressió. Els pares que van escriure la carta asseguraven estar preocupats perquè els seus fills no podien caminar tranquils pel carrer i que el que explicaven no era un cas aïllat. Així, un nen d'11 anys va ser intimidat per un grup de menors que li van exigir diners, li van furgar les butxaques i el van empenyar.

A més d'aquests pares, alguns comerciants de la zona del Passeig també es van queixar per l'actuació d'aquest grup de joves. Per la seva banda, els Mossos d'Esquadra i la Guàrdia Urbana van afirmar que coneixien el problema i van fer saber que havien augmentat el patrutllatge i els controls, i també que havien posat en coneixement del tema a la fiscalia de menors.

Aleshores, des de l'ajuntament, la regidoria de convivència i seguretat va explicar que tant la Guàrdia Urbana com els agents cívics hi estaven a sobre i que havien parlat amb les famílies

dels menors. A més de demanar a la ciutadania que sempre que hi hagi algun incident s'avisí a la Guàrdia Urbana, la regidoria va fer notar que es volia abordar la problemàtica des d'un vessant educatiu, mitjançant mediadors, i que tenia previst un augment de la plantilla d'agents cívics i el reforçament de la presència en horaris tarda, vespre i nit durant els mesos d'estiu.

Més enllà de la notícia, conec el cas del propietari d'un bar que va tenir reiterats problemes amb joves de la franja d'edat entre els 14 i els 18 anys que en més d'una ocasió s'havien presentat al seu establiment, havien demanat una consumició, havien entrat als lavabos a embolicar porros per fumar i havien marxat sense pagar, tot plantant cara a l'amo i amenaçant-lo que si avisava la policia, li destrossarien el local. Quan m'ho va explicar, el bon home, estava espantat. També em va dir que entre el grup de joves conflictius hi havia alguns marroquins, tot i que no va fer extensiva la seva queixa al col·lectiu magrebí perquè a més de no considerar-se racista, era conscient que es tractava de joves desestructurats, fills de famílies pobres, de la mateixa manera que també hi ha joves problemàtics entre els catalans i altres col·lectius.

Em consta que a Vic hi ha alguna colla de joves magrebins que fan campana a l'escola i que llurs pares no saben (o no poden) controlar, perquè treballen. En algun parc públic he vist l'actuació d'alguns d'aquests nois, sempre en grup, que es dediquen a empipar i intimidar a la gent, a trencar ampolles i a mullar pacífics ciutadans amb aigua.

En tots els col·lectius hi ha persones problemàtiques, joves i adults, sobretot pertanyents a famílies pobres i amb pocs recursos. Sempre ha estat així. En el cas dels més, l'anomenada "edat del pavo" i la sortida de l'adolescència sempre ha estat difícil. Fa unes dècades, a Vic hi havia regulars baralles a l'Ausoneta i al Prat de la Riera entre colles de catalans contra fills d'immigrants andalusos a cops de roc. Aquells dies, les mares vigatanes, per espantar la canalla els deien: "Vigila que si no et portes bé, vindrà l'Anastasio i et pegarà!" (l'Anastasio era un jove conflictiu que es va fer famós per buscar brega). Més endavant, van sorgir bandes de joves (una de les més famoses va ser la del Xino) que es dedicaven a intimidar altres joves als bars musicals i a les discoteques. Cal recordar, però, que alguna d'aquestes bandes estaven formades per joves catalans i andalusos barrejats.

El mercat a la plaça Major de Vic Foto: Toni Coromina

Passats els anys, amb l'arribada massiva d'immigrants del Magreb van venir moltes famílies pobres, algunes d'elles desestructurades per diversos motius, bàsicament per manca de recursos. La majoria dels primers magrebins arribats a la dècada dels setanta eren solters i la gent de Vic se'ls mirava des de la distància. En no haver-hi botigues de queviures ni carnisseries halal, alguns d'ells menjaven la carn que venien a les carnisseries habituals. Mica en mica, però, aquests joves es van anar casant (la majoria amb marroquines) i van començar a arribar famílies senceres, gairebé totes amazigues de la zona del Nador i el Rif.

A falta de ponts sòlids amb la societat vigatana i degut a una certa marginació geogràfica en zones i escoles determinades, amb el pas dels anys, el col·lectiu magrebí es va anar tancant en ell mateix, sense tenir massa interès en adaptar-se a la cultura i els costums del país, malgrat la fusió d'escoles coneguda com el "model Vic", impulsat a l'època de l'alcalde Jacint Codina. No cal oblidar, tanmateix, que un element decisiu que va portar els magrebins a desentendre's de la necessitat d'establir ponts amb els vigatans de sempre va ser el creixent augment de les posicions racistes i xenòfobes de la primera dècada del segle XXI.

En una entrevista que vaig fer fa sis o set anys a l'escriptora rifenya Laila Karrouch, aquesta deia que "avui, quan anem de vacances a Nador, ens adonem que allà les coses han evolucionat amb naturalitat. Es prioritzen els estudis i el treball. El paper de la dona ha canviat en molts aspectes i el matrimoni ja no és una prioritat. Les dones que vivim a Vic no mostrem la realitat de les dones que viuen a les ciutats del Marroc. Aquí, ja sigui pel tancament dels marroquins o per la incomprensió de determinats sectors vigatans, vivim ancorats en el passat. Hi ha moltes persones sense alfabetitzar o amb pocs estudis, sobretot les dones. Ens hem estancat: falta connexió amb la gent autòctona".

El cas és que, segons les dades de l'Idescat, la ciutat de Vic té 45.040 habitants, una

quarta part dels quals (més de 12.700) són estrangers procedents de més d'una vuitantena de països, essent el Marroc, amb més de 3.000 persones, ell país amb més residents a casa nostra. Després venen els ghanesos, que avui s'acosten als 2.000. El tercer col·lectiu més nombros és el procedent de l'Índia (uns 1.500), i a continuació els nigerians (750), els xinesos (prop de 642), els romanesos (477), els senegalesos (453) i els polonesos (321).

Seria desitjable que per acordar aquest mapa demogràfic a la realitat de Vic, els col·lectius d'estrangers més nombrosos, bàsicament el magribí, el ghanès i l'indi estiguessin ben representats en aspectes tant importants com la cultura. En temes esportius (amb algunes disfuncions burocràtiques per obtenir permisos federatius per als menors), la integració és raonable; i en qüestions educatives, els ponts actuals són evidents gràcies als implicats en l'ensenyament, en els culturals probablement caldria implementar una programació que reflectís aquesta diversitat. Tanmateix, al marge de la fecunda activitat dels organitzadors de les estiuencques Nits de Cinema Oriental, en esdeveniments com el Mercat de Música Viva es troben a faltar músiques d'extracció magribina, índia o africana, preferiblement en concerts gratuïts a l'aire lliure, sense limitar aquesta oferta a finals de setembre, sino esponjant-la durant tot l'any.

Traslladant aquesta proposta a les relacions socials i especialment a la seguretat i als temes conflictius especificats al començament d'aquest article, no seria cap barrabassada que l'Ajuntament de Vic es plantegés la creació per oposició de quatre places a la policia municipal lligades a la representativitat demogràfica: dos guàrdies (homes o dones) d'origen magribí, un de ghanès i un d'indi amb nacionalitat espanyola. Al cap i a la fi, qui més coneix l'activitat, l'idioma, la singularitat, la cultura, els problemes, les inquietuds o els conflictes dels diferents col·lectius són persones que en formen part. Seria una bona manera d'adequar i adaptar a la realitat la filosofia del guàrdia de barri.

Un altre aspecte a tenir present és el de la participació democràtica. Conec moltes famílies marroquines residents en Vic, raonablement adaptades a la ciutat i amb fills perfectament integrats a l'escola. I encara que el sufragi universal no depèn legalment dels municipis, els residents estrangers amb un mínim de tres anys vivint a la població haurien de poder votar. També seria desitjable que, a més de votar, els residents estrangers s'interessessin obertament pel coneixement de la llengua i la cultura autòctones i no fessin cas de les proclames i l'ideari dels fonamentalistes. Més enllà dels petits problemes quotidians de convivència, per combatre el radicalisme intransigent i el terrorisme, la solució no passa per prohibir el vot a un ciutadà pel seu origen: l'única manera de fustigar aquestes xacres és l'aplicació del codi penal i la persecució policial de tots els delinqüents i terroristes, vinguin d'on vinguin. També cal combatre el racisme i la xenofòbia. I molta pedagogia.